

Motsägelsefullt med två svenskämnen på gymnasienivå

Skolämnet svenska som andraspråk har en kort historia och har ofta varit ifrågasatt. En avhandling i ämnesdidaktik vid Göteborgs universitet visar att ett inkluderande, delvis nytt och förändrat svenskämne kan vara att föredra.

Skolämnet svenska som andraspråk etablerades 1995 och har varit ifrågasatt, inte minst för att undervisningen ofta är alltför färdighetsinriktad och för att urvalskriterierna för att läsa ämnet är godtyckliga. Medan samma elever i skolans övriga ämnen undervisas tillsammans hålls de alltså just i ämnet svenska isär.

I sin avhandling belyser universitetsadjunkt **Catarina Economou** flerspråkiga elevers situation med fokus på ämnet svenska som andraspråk på gymnasiet.

– Trots att den nya ämnesplanen, Gy 11, har en tydligare prägel i förhållande till svenskämnet jämfört med tidigare, kan ämnet svenska som andraspråk fortfarande betraktas som underordnat svenskämnet och som ett stödämne med färre utmaningar, säger Catarina Economou.

Till grund för studien ligger klassrumsobservationer, intervjuer med elever och till viss del skolpersonal, inspelade boksamtal samt ämnesplansanalyser. Tre av de fyra delstudierna grundar sig på ett tjugotal informanter vardera.

Resultaten visar att de kognitiva utmaningarna är färre och att utrymmet för läsning av skönlitteratur är betydligt mindre i svenska som andraspråk. Mot bakgrund av detta analyserar Catarina Economou andraspråkselevernars läsning och tolkning av två olika romaner. Hon visar att det handlar om kompetenta läsare och ifrågasätter därför varför arbete med skönlitteratur ges ringa utrymme i ämnesplanen. Med stöd i sina resultat menar hon att alla elever bland annat kan och bör ha en gemensam och interkulturell litteraturundervisning där fruktbara möten mellan litteratur och elever liksom mellan elever i förhållande till litteratur kan ske.

– Att nyanlända ska lära sig språket i särskilda undervisningsgrupper är en nödvändighet, men hur de sedan ska fortsätta att utveckla sitt svenska språk är omdebatterat, säger Catarina Economou.

– Det finns anledning att se över uppdelningen av svenskämnen och börja diskutera ett gemensamt och inkluderande svenskämne med ett förändrat innehåll på gymnasienivå. Andraspråksaspekter får inte komma i skymundan. Exempelvis kan kontrastiva perspektiv med jämförelser mellan olika språk och kulturer berika alla elever.

Fakta svenska som andraspråk:

I Skolförordningens 5 kap. 14 § anges följande om svenska som andraspråk:

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Länk till avhandlingen (fulltext): <http://hdl.handle.net/2077/39343>

För mer information: Catarina Economou, 0733 – 822998, catarina.economou@mah.se
Catarina Economou lägger fram sin avhandling *I svenska två vågar jag prata mer och så. En didaktisk studie om skolämnet svenska som andraspråk* vid institutionen för didaktik och

pedagogisk profession, Göteborgs universitet.

Disputationen sker fredagen den 16 oktober klockan 13.00 i sal BE 036, Pedagogen hus B,
Läroverksgatan 15,

Avhandlingen har genomförts inom ramen för forskarskolan i utbildningsvetenskap vid
Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning, CUL, Göteborgs universitet.